

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اخلاق حرفه‌ای

کلیه رشته‌ها

شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

پایه دوازدهم

دوره دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب: اخلاق حرفه‌ای - ۲۱۲۱۱۰

پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: ابراهیم آزاد، حسن آقابابایی، مهدی اسماعیلی، افشار بهمنی، احمدرضا دوراندیش، محمد کفاشان، محمدمهرزادگان (اعضای شورای برنامه‌ریزی و تألیف) - محمدشاهی، عبدالله عابدی، مصطفی جانقلی، محمدتقی طغرایی سمیرمی، محمدکیالاشکی (همکاران تألیف)

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

شناسه افزوده آماده‌سازی: مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - مریم کیوان (طراح جلد) - فرشته حسن‌خانی
قوام (صفحه‌آرا)

نشانی سازمان: تهران - خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهیدموسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وب سایت: www.irtextbook.ir, www.chap.sch.ir

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج -

خیابان ۶۱ (دارو پخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۳۹۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکسبرداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ملت شریف ما اگر در این انقلاب بخواهد پیروز شود باید دست از آستین برآرد و به کار بپردازد. از متن دانشگاه‌ها تا بازارها و کارخانه‌ها و مزارع و باغستان‌ها تا آنجا که خودکفا شود و روی پای خود بایستد.

امام خمینی (قَدَسَ سِرُّهُ)

پودمان ۱- امانت‌داری ۱

پودمان ۲- مسئولیت‌پذیری ۲۳

پودمان ۳- درستکاری ۴۵

پودمان ۴- رعایت انصاف ۶۳

پودمان ۵- بهره‌وری ۸۱

سخنی با هنرجویان عزیز

به نام خدا

در کنار یادگیری و کسب شایستگی‌های فنی هدف، یادگیری و کسب شایستگی‌های غیرفنی نیز مهم و ضروری هستند. چنانچه اگر فردی انبوهی از مهارت‌های فنی را آموزش دیده باشد ولی نتواند ارتباط مؤثری با مشتریان خود برقرار کند در کار خود موفق نیست و نمی‌تواند امرار معاش کند. بنابراین اگر شایستگی‌های غیرفنی بر شایستگی‌های فنی تقدم نداشته باشد، حداقل از جایگاه و اهمیتی هم تراز با آنها برخوردار است. شایستگی‌های غیرفنی را در شش گروه اصلی دسته بندی می‌کنند.

شایستگی‌های پایه و اساسی

شایستگی‌های ارتباط با دیگران

شایستگی‌های تفکر

شایستگی‌های کسب و کار

شایستگی‌های شخصیتی

شایستگی‌های ارتباط با جامعه

در برنامه‌درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، شایستگی‌های غیر فنی مورد نیاز دنیای کار یکی از چهار شایستگی کلان حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری می‌باشد.

در برنامه‌های درسی رشته‌های فنی و حرفه‌ای شایستگی‌های غیرفنی به صورت دروس مستقل تدوین شده‌اند. این دروس شامل ۱- الزامات محیط کار، ۲- فناوری و نوآوری، ۳- مدیریت تولید، ۴- نوآوری و کارآفرینی، ۵- اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

درس اخلاق حرفه‌ای، با هدف کسب مراتبی از شایستگی‌های اخلاق حرفه‌ای می‌باشد که شامل پنج پودمان است.

۱- امانتداری، ۲- مسئولیت‌پذیری، ۳- درستکاری، ۴- رعایت انصاف، ۵- بهره‌وری. در فرآیند یادگیری این درس و هنگام ارزشیابی از کتاب همراه هنرجو می‌توانید استفاده نمایید.

امیدواریم با کوشش شما هنرجویان عزیز و هدایت هنرآموزان گرامی، گام‌های مؤثری در جهت سربلندی کشور و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی و تربیت مؤثری شایسته جوانان برومند میهن اسلامی برداشته شود.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

سخنی با هنرآموزان گرامی

به نام خدا

برای شایستگی‌های غیرفنی تعاریف گوناگونی وجود دارد که می‌توان آنها را در پنج دسته تقسیم‌بندی کرد:

- شایستگی‌های غیرفنی به شایستگی‌های بسیار ضروری برای محیط کار و زندگی اجتماعی در حال تغییر گفته می‌شود.

- شایستگی‌های غیرفنی شایستگی‌های ضروری برای استخدام و توسعه شخصی در اجتماع و زندگی هستند.

- شایستگی‌های غیرفنی شامل شایستگی‌هایی می‌باشد که یک شخص برای موفقیت در یادگیری، کار و حل مسائل و مشکلات به آنها نیاز دارد.

- شایستگی‌های غیرفنی، به شایستگی‌هایی که یک محیط کار با سطح عملکردی بالا نیاز دارد و دنیای آموزش باید آنها را آموزش دهد اطلاق می‌شود.

- شایستگی‌های غیرفنی شایستگی‌هایی می‌باشند که برای موفقیت در دامنه وسیعی از فعالیت‌ها در آموزش، تربیت فنی، کار و زندگی ضروری است.

در برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران شایستگی‌های غیرفنی مورد نیاز بازار کار یکی از چهار شایستگی اصلی قلمرو حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری است که در دوره دوم متوسطه به صورت تلفیقی با سایر دروس و همچنین به صورت درس مستقل در جدول برنامه درسی هنرجویان به صورت خوشه شایستگی‌های غیرفنی در نظر گرفته شده است.

این دروس شامل ۱- الزامات محیط کار، ۲- فناوری و نوآوری، ۳- مدیریت تولید، ۴- نوآوری و کارآفرینی، ۵- اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

هدف کلی از درس اخلاق حرفه‌ای، کسب مراتبی از سطوح شایستگی‌های اخلاق حرفه‌ای در تعیین و درک موقعیت و بهبود آن در برخورد با چالش‌ها، مسائل اخلاقی حرفه و شغل و حل آنها در عرصه‌های مختلف ارتباط با خدا، خود، خلق و خلقت توسط هنرجویان می‌باشد.

برای این درس، همانند سایر دروس فنی و حرفه‌ای بسته آموزشی تهیه شده است. کتاب درسی آن شامل پنج پودمان می‌باشد.

۱- امانتداری، ۲- مسئولیت‌پذیری، ۳- درستکاری، ۴- رعایت انصاف، ۵- بهره‌وری.
محل اجرای این درس، کلاس درس یا کارگاه نوآوری و کارآفرینی و مدت زمان آموزش آن ۲ ساعت در هفته می‌باشد.

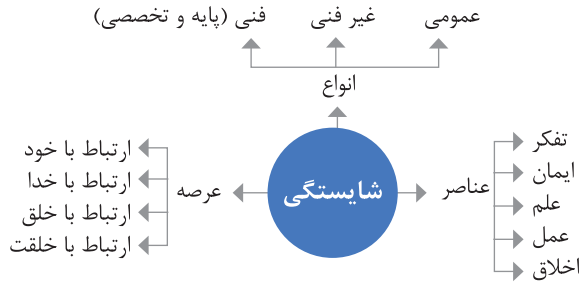
شیوه ارزشیابی از درس اخلاق حرفه‌ای به صورت فرایندی و پایانی بر اساس استاندارد عملکرد در نظر گرفته شده برای آن می‌باشد.

هنرآموزان گرامی شما می‌توانید با توجه و شرایط رشته تحصیلی موقعیت‌ها و فعالیت‌های یادگیری را طراحی و در کلاس بر اساس اهداف و شایستگی‌های برنامه درسی به اجرا درآورید. همچنین منابع آموزشی متعددی برای افزایش دانش در مورد اخلاق حرفه‌ای جهت تدریس بهتر آماده شده است.

همانند سایر دروس فنی و حرفه‌ای بخش‌های خاص این درس در کتاب همراه هنرجو تدوین شده است و در فرایند یادگیری و ارزشیابی، هنرجویان می‌توانند از آن استفاده نمایند.
امید است که با تلاش و کوشش شما همکاران گرامی اهداف پیش‌بینی شده در این درس محقق گردد.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

در انجام کارها به صورت شایسته بایستی به خدا، خود، خلق و خلقت همزمان توجه داشت و در انجام آنها باید علم، عمل، ایمان، تفکر و اخلاق را همراه کرد.

برخی از کلیدهای زندگی شغلی و حرفه‌ای

- ۱- عبادت ده جزء دارد که نه جزء آن در کسب حلال است.
- ۲- کسی که در راه کسب روزی حلال برای خانواده‌اش بکوشد، مجاهد در راه خداست.
- ۳- بهترین درآمدها سود حاصل از معامله نیکو و پاک است.
- ۴- پاکیزه‌ترین مالی که انسان صرف می‌کند، آن است که از دسترنج خودش باشد.
- ۵- امانت‌داری، بی‌نیازی می‌آورد و خیانت، فقر می‌آورد.
- ۶- بهره‌آور ساختن مال، از ایمان است.
- ۷- هر کس میانه‌روی و قناعت پیشه کند نعمتش پایدار شود.
- ۸- در ترازوی عمل چیزی سنگین‌تر از خُلق نیکو نیست.
- ۹- اشتغال به حرفه‌ای همراه با عفت نفس، از ثروت همراه با ناپاکی بهتر است.
- ۱۰- کسی که می‌خواهد کسبش پاک باشد، در داد و ستد فریب ندهد.
- ۱۱- هر صنعتگری برای درآمدزایی نیازمند سه خصلت است: مهارت و تخصص در کار، ادای امانت در کار و علاقمندی به صاحب کار.
- ۱۲- هر کس ریخت و پاش و اسراف کند، خداوند او را فقیر کند.
- ۱۳- زمانی که قومی کم‌فروشی کنند، خداوند آنان را با قحطی و کمبود محصولات عذاب می‌کند.
- ۱۴- به راستی خدای متعال دوست دارد هر کس از شما هر گاه کاری می‌کند آن را محکم و استوار کند.
- ۱۵- تجارت در وطن مایه سعادت‌مندی مرد است.